

Masarykova univerzita
Filozofická fakulta
Katedra religionistiky

Martina Kodýdková

Seriál „Twin Peaks“

aneb

Malé pojednání o vztahu Dale Coopera k Tibetu

podzim 2006

Tato práce se bude věnovat spojení Tibetu a fiktivní postavy, agenta Dale Coopera, ze seriálu *Twin Peaks*.¹ Nejprve stručně představím seriál *Twin Peaks*, který v České televizi běžel pod jménem *Městečko Twin Peaks*. Hlavní těžiště této práce je vztah Dale Coopera, což je hlavní postava seriálu, k Tibetu, od něhož odvozuje své netradiční vyšetřovací metody.

Seriál *Twin Peaks* vznikl v roce 1989 ze spojení Davida Lynche a Marka Frosta. Na americké televizi ABC běžel v letech 1990 – 1991. Seriál byl zahájen pilotním dílem, jehož režisérem byl David Lynch, který spolu s Markem Frostem napsal pro něj i scénář. Pro svou oblíbenost u diváku se seriál dočkal tří sérií, celkem tedy má 30 dílů. Režisér David Lynch kvůli svým jiným projektům režíroval jen 1., 3., 9., 10., 15. a 30. díl. Na scénáři se spolu s Markem Frostem podílel jen na prvních třech dílech. Na ostatních se podílel jen jako tvůrce námětu.²

Leitmotivem celého seriálu je vyšetřování vraždy studentky Laury Palmerové, na němž pracuje agent FBI, Dale Cooper. Vyprávět komplikovaný a zamotaný příběh celého seriálu by vydalo na celou knihu, proto se zaměřím pouze na postavu Dale Coopera, jeho vyšetřovací metody a vztah k Tibetu.

Dale Cooper, agent FBI, přijíždí do městečka *Twin Peaks*, které leží na americko – kanadské hranici, aby vyřešil vraždu zdejší studentky Laury Palmerové. Při práci na vyšetřování používá „klasické“ detektivní metody jako je logické myšlení, zajišťování stop otisků pachatele, možnosti patologického vyšetření na těle oběti či vyslýchání podezřelých a svědků. Čím se však liší od ostatních detektivů a agentů FBI, jsou jeho netradiční vyšetřovací metody. Jaké jsou?

Ve 3. dílu jsme svědky zajímavého pokusu Dale Coopera, kterému předchází malá přednáška před mapou Tibetu:

„Než vám vysvětlím, co budeme teď dělat, musím vám nejdříve povědět o zemi zvané Tibet. Je to nesmírně duchovně založená země. Po celá staletí byl jejím představitel dalajláma. V roce 1950 přepadla Tibet komunistická Čína, která sice nechala dalajlámu formálně u moci, ale prakticky převzala kontrolu nad celou zemí. V roce 59 po protičínském povstání uprchl dalajláma do Indie, aby si zachránil život a od té doby žije v exilu. Před třemi

¹ Původně jsem chtěla psát i o Lynchovo samostatném projektu, filmu *Twin Peaks: Fire Walk With Me*, z roku 1992. V něm jsem však žádné narážky na vztah Dale Coopera k Tibetu nenašla, proto se tomuto filmu v této práci nebudu věnovat.

² Viz Robert Fischer, *David Lynch. Temné stránky duše*, Brno: Jota 1995, s. 147 – 188.

roky jsem měl velice zvláštní sen. Byl jsem hluboce pohnut osudem tibetského lidu a naplněn touhou mu pomoci. Když jsem se z toho snu probudil, zjistil jsem, že mé podvědomí získalo znalost deduktivní techniky, která na podkladě nejhlubší intuice dokáže koordinovat činnost lidské mysli a těla.“³

Takto nám Dale Cooper představuje svou metodu, kterou nazývá deduktivní a která pramení z jeho prožitku spojeného s Tibetem. Po výše uvedené přednášce nám jí i v praxi předvede, kdy pomocí kamenů a sklenic zjišťuje, kdo je zapojen do vyšetřovaného případu. Robert Fisher, autor knihy o Davidu Lynchovi, tuto scénu popisuje nejen jako „vtipnou a napínavou, nýbrž zároveň divákovi znovu nenásilně předvede některé osoby, upamatuje ho na určité dějové momenty a pomáhá mu udržet si přehled.“⁴

Jedním z prostředků této metody jsou i jeho sny, které jsou pro seriál a vyřešení vraždy zcela zásadní. V jednom snu mu sama, Laura Palmerová, oběť vraždy prozradí, kdo ji zabil. Ráno po probuzení ze snu sedí Dale Cooper u snídaně a vypráví o něm Harrymu S. Trumanovi, místnímu šerifovi a jeho sekretářce, Lucy Moranové:

³ *Městečko Twin Peaks*, 3. díl, 21min.

⁴ Robert Fischer, *David Lynch. Temné stránky duše*, Brno: Jota 1995, s. 170.

„Kdo zabil Lauru Palmerovou?“ ptá se šerif Harry Truman.

„Budu vám vyprávět svůj dnešní sen,“ odpoví agent Dale Cooper.

„Tibet?“ znovu se ptá šerif.

„Ne. Vy dva jste tam byli taky. Harry, můj sen je jakýsi kód k rozluštění, rozluštíte-li ho, vyřešíte i zločin,“ odpoví mu Dale Cooper.⁵

Dalším případem, kdy Dale Cooper posouvá vyšetřování na základě svého snu, je v momentě, kdy si prohlíží si erotický časopis, ve kterém poznává na jedné fotce Lauru Palmerovou, aniž by na tomto obrázku byla její hlava:

„Jak jste jí poznal?“ šerif Harry Truman.

„Rudé závěsy, Harry, z mého snu.“⁶

Vtipně tuto metodu komentuje šerif Harry Truman:

„Coopere, vy aby jste se bál večer usnout.“⁷

Dalším projevem jeho deduktivní metody je jeho intuice, na kterou se odvolává při prohlížení kresby případného podezřelého podle svědkyně, matky Laury, Sarah Palmerové:

„Toho muže jsem viděl ve snu. Intuice mi řekla, že mé vidění a vidění Sarah Palmerové spolu nějak souvisejí. Dnes ráno jsem s vámi nešel. Nechtěl jsem jí ovlivňovat, vysílám silné podněty. Ty oči měl víc u sebe.“⁸

Další své metody nám popíše sám Dale Cooper při setkání možných podezřelých s cílem odhalit mezi nimi vraha:

„Pánové, je to dva dny, co zde byla nalezena mladá žena zavražděná zřejmě stejnou osobou, která zabila Lauru Palmerovou. Z mnoha důvodů jsem si jist, že vrah se nachází v této místnosti. Jako člen FBI trávím většinu času hledáním prostých odpovědí na složité otázky. Při pátrání po vrahovi mi pomohly zkušenosti FBI, deduktivní techniky, tibetské metody, instinkt a štěstí. Ale zjistil jsem, že potřebuji ještě něco navíc, což z nedostatku lepšího výrazu nazvěme magií.“

„Mám vám tu zamručet tibetský chorál, Coopere?“ reaguje na jeho promluvu skepticky Ben Horne – hlavní podezřelý.⁹

⁵ Městečko Twin Peaks, 4. díl, 6 min.

⁶ Ibid, 5. díl, 19 min.

⁷ Ibid, 5. díl, 20 min.

⁸ Ibid, 5. díl, 9 min.

⁹ Ibid, 17. díl, 28 min.

Jak na jeho metody pohlížejí jiní agenti FBI? Příkladem je jeho kolega, agent Albert Rosenfield. Přestože je velice skeptický k jeho metodám, Dale Cooperovi věří:

„Coopere, jen maličkost. Nevím, kam tahle stopa vede, ale jediný z nás, kdo má předpoklady i nástroje vedoucí k cíli, jsi ty. Klidně si zkoumej jakékoliv vize, postav se třeba na okraj sopky a tancuj tam v rytmu erupcí, ale chytني tu stvůru než znovu rafne!“¹⁰

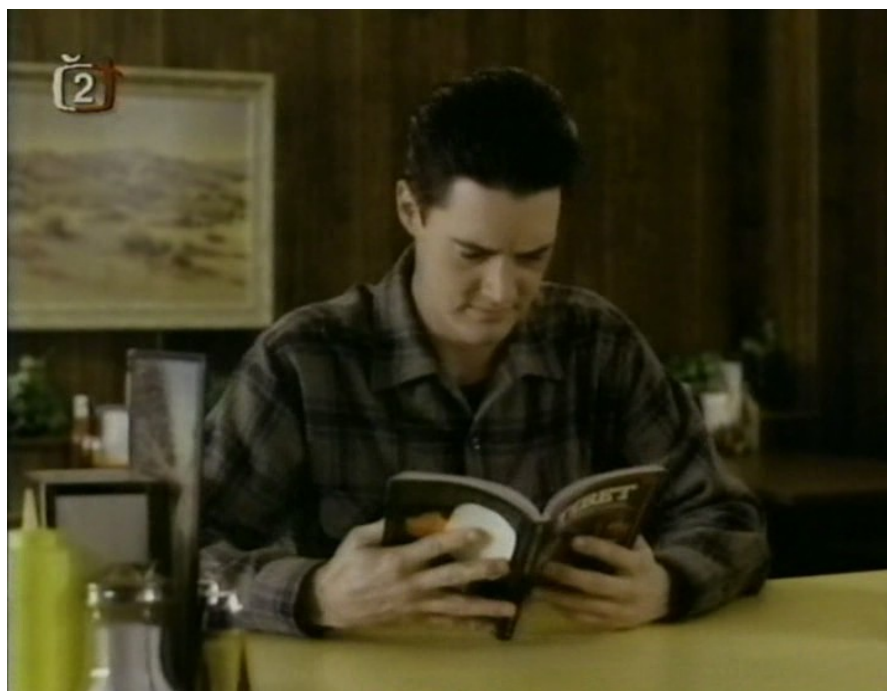
O intenzitě vztahu Dale Coopera k tibetské zemi si můžeme udělat obrázek v následující scéně:

*„Diano, můj záznamník leží na stole. V této chvíli se k němu bohužel nedostanu. Mohu jen doufat, že jsem správně zmáčkl tlačítko hlasové aktivizace. Ležím na zádech v pokoji na podlaze. Byl jsem postřelen. Bolí to jako čert a všude je plno krve. Naštěstí jsem měl včera neprůstřelnou vestu v souladu se směrnicemi FBI pro práci v terénu. Pamatuju si, že jsem si ji trochu vyhrnul, to kvůli klíštěti... Jestli si dovedete představit efekt tří kuželníkových koulí spuštěných z výšky asi tří metrů, můžete tak přibližně získat představu o tom, jak se cítím. Když to tak vezmu, být postřelen není zas tak moc strašné, jak jsem si vždycky myslel – pokud se ovšem dokážete zbavit strachu. Tohle... tohle zřejmě platí na všechno v životě. Nic není tak zlé, když se člověk přestane bát... Panebože, prsten je pryč... ach... Je zvláštní, že v takové chvíli člověk začne myslet na to, čeho lituje nebo co může postrádat. Pokud jde o mne, rád bych s lidmi jednal s větším citem a respektem. Rád bych se vyšplhal na vysoký vrch – ne moc vysoký, posadil se do chladné trávy – ne moc chladné a cítil slunce na tváři. Přál bych si vyřešit případ únosu Lindsberghova dítěte. Hrozně rád bych se miloval s krásnou ženou, k níž by mě vázal opravdový a nefalšovaný cit. **A nesmím zapomenout na svá přání znovu navštívit Tibet, a aby se dostal těm, kterým patří a aby se tam dalajláma vrátil.** To bych si přál z plného srdce. Celkem vzato, je to velmi zajímavá zkušenost... Ach, už jsou tady.“¹¹*

¹⁰ Ibid, 17. díl, 3 min.

¹¹ Ibid, 9. díl, 14 min.

Svůj zájem o danou zemi Dale Cooper demonstruje i čtením knihy o Tibetu ve svém volném čase.

A je i znalý problematiky historie země a jejího náboženství:

„Buddhistická tradice se prvně dostala do země sněhu v 5. století po Kristu. První tibetský král ovlivněný Dharmou byl král Hap-Thong-Thor-bu-nam-bu-tsang¹². On i jeho následovníci byli společně nazýváni jako šťastné generace. Někteří historici je umisťují do roku vodního hada, 213 po Kristu, jiní do roku vodního buvola, 173 let po Kristu. Úžasné, co! Šťastné generace,“ vypráví Dale Cooper u snídani svému kolegovi, agentu FBI.

„Agente Coopere, jsem celý bez sebe, že Dharma sestoupil ke králi Hou-Hou-Hou, ale teď se zoufale snažím pochopit problémy našeho století, tady v Twin Peaks.“ odpovídá mu značně skepticky Albert Rosenfield.

„Alberte, divil by ses, jak mají tyto věci k sobě blízko.“ oponuje mu Dale Cooper.

„Já přímo zírám!“ vykřikne s ironií v hlase Albert.¹³

¹² Přepis tohoto jména je podle knihy Martina Brauena, *Traumwelt Tibet. Westliche Trugbilder*, Bern: Paul Haupt 2000, s. 172 – 173.

¹³ *Městečko Twin Peaks*, 10. díl, 2 min.

Pro agenta Dale Cooper je Tibet nejen zdrojem jeho alternativních vyšetřovacích metod, ale i zdrojem jeho životního stylu, jako jsou různé jogínské či meditativní metody:

*„Diano, je 6:40. Přibližně. Zdálo se mi, že žvýkám želatinový bonbón bez chuti. A po probuzení jsem zjistil, že úporně přežvykuji jednu ochrannou ušní ucpávku. Proto bez chuti. Možná, že bych měl omezit dorty ke kávě po večeři. Vytvalou bolest v oblasti žeber léčím každé ráno patnácti minutami **jogínské disciplíny**. Načež, bohudíky, se bolest uzavře do sebe ve vzdáleném koutku mého vědomí. Dnes začnu se stojem na hlavě...Ááách. Diano, nyní stojím hlavou dolů. Ááách. Mysl se stává prostupnou, dnešní úkoly vystupují do popředí, předměty se zjasňují... Diano, obr měl pravdu. Něco jsem opravdu přehlédl.“¹⁴*

Nebo na jiném místě v seriálu:

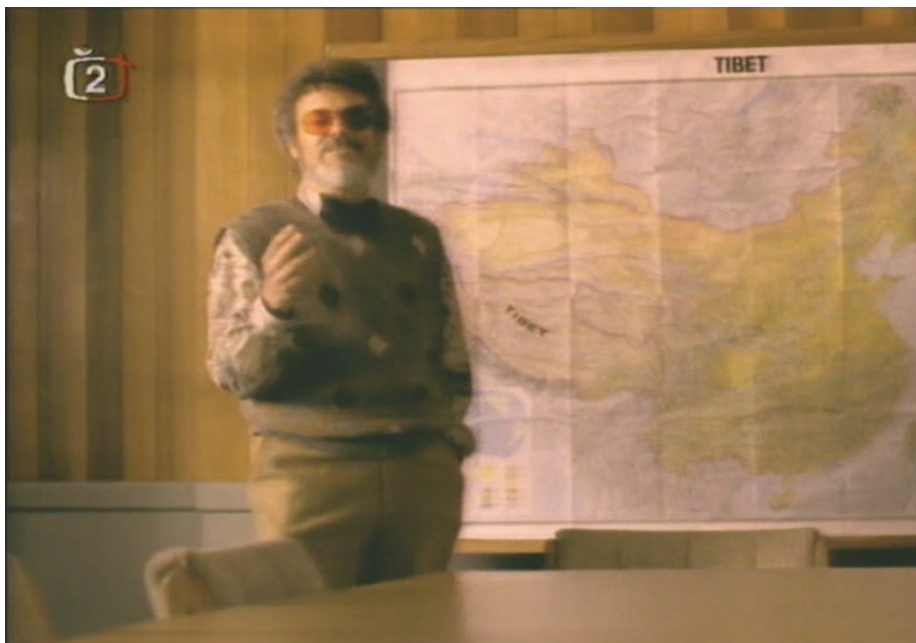
*„Diano, je 13:15. Právě jsem skončil odpolední **meditaci** místo spánku a cítím se naprosto svěží. Opět mě šokovalo poznání, že my všichni na této planetě dokážeme využít pouze zlomek svého duševního potenciálu.“¹⁵*

¹⁴ Městečko Twin Peaks 13. díl, 3:00

¹⁵ Ibid, 29. díl, 17 min.

O Tibetu se zmiňují v seriálu i jiné postavy. Jednou z nich je i Lauřin psychiatr dr. Jacoby, který při svém výslechu Dalem Cooperem v půlce rozhovoru vstane a otočí se k mapě Tibetu, která visí na stěně:

„Tibet. Víte mně, také zajímá Dálný Východ, ale trochu blíž k nám – Havaji!“¹⁶

Přímo o Tibetu se nevyjadřuje agentův protivník Windom Earle, který používá v přeneseném významu název pro jednu z tibetských podškol buddhismu, která se oddělila od školy Kagjüpa a jejíž tradice je dodnes živá, dugpa-kagjü.¹⁷

*„Tito zlí čarodějové, **dugpové**, jak se jim tu říká, pěstují zlo zase jenom pro zlo. Vyjadřují se temnotou pro temnotu bez odlehčujícího motivu a tato krajní čistota jim umožňuje vstoupit do tajného místa, kde vzývání zla pokračuje exponenciální formou s podporou výsledné moci zla. Toto místo moci zla je zhmotnělé a jako takové ho lze najít, vstoupit tam a snad ho i nějakým způsobem využít. Kouzelníci pro něj mají mnoho jmen, ale hlavní z nich je Černý Vigvam.“¹⁸*

Co říci závěrem? Snad jen citát z knihy Martina Brauena: „Tibetská Dharma se zmocnila Hollywoodu, Hollywood se zmocnil Dharmy.“¹⁹

¹⁶ Ibid, 5. díl, 6 min.

¹⁷ viz Josef Kolmaš, „Kagjüpa“, in: „Lexikon východní moudrosti. Buddhismus – hinduismus – taoismus – zen.“, Olomouc: Votobia 1996, s. 214.

¹⁸ *Městečko Twin Peaks*, 28. díl, 9 min.

¹⁹ Martin Brauen, *Traumwelt Tibet. Westliche Trugbilder*, Bern: Paul Haupt 2000, s. 173.

POUŽITÉ MATERIÁLY:

- Televizní seriál „*Městečko Twin Peaks*“ (3 série, 30 dílů)

Režie: David Lynch (1., 3., 9., 10., 15., 30. díl)

Námět: Mark Frost & David Lynch

Scénář: Mark Frost & David Lynch (1., 2., 3. díl)

1990 – 1991.

- Martin Brauen, *Traumwelt Tibet. Westliche Trugbilder*, Bern: Paul Haupt 2000.

- Robert Fischer, *David Lynch. Temné stránky duše*, Brno: Jota 1995.

- Josef Kolmaš, „Kagjüpa“, in: *Lexikon východní moudrosti. Buddhismus – hinduismus – taoismus – zen*, Olomouc: Votobia 1996.